

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ	
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ	
Αριθ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ	2737
Ημερομηνία καταθέσεως	20.1.17

Αθήνα, 20/01/2017

Ερώτηση

Προς: Τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

Θέμα: Τα κυβερνητικά «πισωγυρίσματα» στο θέμα της ελιάς Καλαμών κοστίζουν δεκάδες εκατομμύρια

Αναστάτωση και δυσφορία έχει προκαλέσει στον κόσμο της επιτραπέζιας ελιάς (παραγωγούς, μεταποιητές, εξαγωγείς) η κυβερνητική παλινωδία σχετικά με τον τρόπο διαχείρισης της υπόθεσης με την επιτραπέζια ελιά «Καλαμών». Το πρόβλημα έχει ανακύψει εξαιτίας της σύγχυσης στις διεθνείς αγορές με την ονομασία της επιτραπέζιας ελιάς ποικιλίας «Καλαμάτα» (Kalamata olives) και του ΠΟΠ «Ελιά Καλαμάτας» / PDO Elia Kalamatas που έχει κατοχυρώσει η Μεσσηνία.

Επί του πρακτέου, μολονότι η κατοχύρωση του ΠΟΠ «Ελιά Καλαμάτας» από τη Μεσσηνία μετράει από το 1993 (Υ.Α. 440304, ΦΕΚ 871Β/26-11-1993), η χρήση της ονομασίας "Kalamata olives" είναι αυτή που καθιερώθηκε στα διεθνή ράφια. Στο πέρασμα των ετών κανείς δεν είχε επηρεαστεί από αυτή τη χρήση, ωστόσο ένεκα του γεγονότος ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση τα τελευταία χρόνια εμφανίζεται πιο αυστηρή ως προς την τήρηση των κανονισμών για την προστασία των ονομασιών προέλευσης -τουλάχιστον μεταξύ των κρατών μελών- έχει δημιουργηθεί ζήτημα με την ελιά. Η σύγχυση της ονομασίας «Ελιές Καλαμάτας» με την ονομασία «Ελιές Καλαμών» ή "Kalamata Olives" που αποτελεί μια μη κατοχυρωμένη, ωστόσο ισχυρή εμπορική ονομασία που χρησιμοποιούν εδώ και 80 περίπου χρόνια οι Έλληνες εξαγωγείς, δημιουργεί προβλήματα στην εξαγωγή 50.000 τόνων επιτραπέζιας ελληνικής ελιάς που παράγονται εκτός Μεσσηνίας (να σημειωθεί ότι λιγότερο από το 20% της ελληνικής παραγωγής αυτής της ποικιλίας παράγεται στη Μεσσηνία). Κατ' αυτό τον τρόπο χάνονται δεκάδες εκατομμύρια ευρώ για τη χώρα συνολικά, από την αξία που έχει το εξαγωγίμο αυτό προϊόν, μιας και ένα μικρό μόνο μέρος της εγχώριας παραγωγής κερδίζει την υπεραξία του "brand name". Αποτέλεσμα όλων αυτών είναι τεράστιες απώλειες πελατών. Συγκεκριμένα μετά την Ιταλία το 2013, και τη Σλοβενία το 2015, πέρυσι και η Γαλλία, η Δανία, η Νορβηγία και η Σουηδία προχώρησαν σε διακοπή των εμπορικών συνεργασιών με ελληνικές εξαγωγικές επιχειρήσεις για τη συγκεκριμένη ποικιλία, στο βαθμό που το προϊόν δεν φέρει την πιστοποίηση ΠΟΠ.

Όπως υποστηρίζουν παράγοντες του κλάδου, εάν επιλυθούν κάποια χρόνια ζητήματα, όπως η σύγχυση με το ΠΟΠ «Ελιά Καλαμάτας» και την επωνυμία "Kalamata Olives" στις ξένες αγορές και μέσω μιας στοχευμένης πολιτικής διεύρυνσης της παρουσίας σε αγορές ΗΠΑ - Καναδά - Β. Ευρώπης, η δυναμική της επιτραπέζιας ελιάς δύναται να διπλασιαστεί αγγίζοντας σε αξία τα 900 εκατ. ευρώ. Άλλωστε, η ελιά Καλαμάτας με brand name "Kalamata olives" είναι το πρώτο εξαγωγίμο προϊόν της χώρας και συνεπώς παρουσιάζει μεγάλη εξαγωγική δυναμική και ζήτηση, αποτέλεσμα της οποίας είναι οι φυτεύσεις κατ' έτος χιλιάδων ελαιοδενδρυλλίων της ποικιλίας «Καλαμάτα» κυρίως στους νομούς Αιτωλοακαρνανίας, Λακωνίας και Φθιώτιδας. Μέσα στην τελευταία δεκαετία οι εξαγωγές ελληνικής επιτραπέζιας ελιάς διαφόρων ποικιλιών και τύπων έχουν διπλασιαστεί και ξεπερνούν τους 200.000 τόνους ετησίως, οι οποίοι μεταφράζονται σε τζίρο 450 εκατ. ευρώ. Από τη συνολική εγχώρια παραγωγή, το 85% κατευθύνεται σε 100 διεθνείς αγορές παγκοσμίως, καθιστώντας την Ελλάδα τη δεύτερη εξαγωγική δύναμη του συγκεκριμένου προϊόντος μετά τους

Ισπανούς. Επαγγελματικά ο κλάδος αθροίζει σε ολόκληρη τη χώρα περίπου 60.000 παραγωγούς και 100 μεταποιητικές επιχειρήσεις οι οποίες διακινούν τα προϊόντα τους διεθνώς.

Με αυτά τα δεδομένα, στις 16 Δεκεμβρίου ο Υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κ. Βασίλειος Κόκκαλης εξέδωσε την υπ' αριθμ. 3247/137259 (ΦΕΚ 4044Β'/16-12-2016) Απόφαση σύμφωνα με την οποία περιλαμβάνεται στο μητρώο ποικιλιών οπωροφόρων φυτών η ποικιλία ελιάς "Kalamon" η οποία είναι συνώνυμη με την ποικιλία «Kalamata». Είναι χαρακτηριστικό ότι τοπικές οργανώσεις του ΣΥΡΙΖΑ στο Αγρίνιο έσπευσαν να εκδόσουν ανακοίνωση στην οποία ανέφεραν ότι με την απόφαση αυτή της κυβέρνησης διορθώθηκε μια στρέβλωση δεκαετιών. Από την άλλη, όμως, υπήρξαν πολύ έντονες αντιδράσεις από τον αγροτικό και πολιτικό κόσμο της Μεσσηνίας, οι οποίοι διαμαρτύρονταν για την επέκταση της χρήσης του ονόματος «Ελιά Καλαμών» και στην «Ελιά Καλαμάτας». Έντονες ανακοινώσεις εξέδωσε τόσο η Περιφέρεια Πελοποννήσου όσο και ο Σύλλογος Υπέρ των Μεσσηνιακών Ελαιοκομικών Προϊόντων Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης (ΣΥΜΕΠΟ Γ), καθώς και άλλοι τοπικοί φορείς. Αποτέλεσμα ήταν, πέντε μόλις ημέρες μετά την δημοσίευση της Απόφασης που καθιστούσε συνώνυμους τους όρους «Ελιά Καλαμών» και «Ελιά Καλαμάτας», να δοθεί εντολή για την αναίρεσή της, εκθέτοντας όχι μόνο τον Υφυπουργό αλλά και ολόκληρο τον κλάδο σε μια κατάσταση όπου κανείς δεν είναι πλέον βέβαιος τι ισχύει ή τι θα ισχύσει στο άμεσο μέλλον.

Η διγλωσσία του Υπουργείου και τα πισωγυρίσματά ανάλογα με τις αντιδράσεις των ομάδων συμφερόντων καταδεικνύουν δύο πράγματα για το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων:

- i. Δεν έχει καμία στρατηγική για την ανάπτυξη του πλέον εμπορικού και εξαγωγικού ελληνικού προϊόντος
- ii. Είναι έρμαιο των πιέσεων ομάδων συμφερόντων: τοπικών, κομματικών ή άλλων, οι αντιδράσεις των οποίων καθορίζουν τη δημόσια πολιτική για την ελιά, αντί να έχει μια καλά μελετημένη στρατηγική την οποία να μπορεί να υπερασπιστεί και να προωθήσει.

Κατόπιν των ανωτέρω ερωτάται ο κ. Υπουργός:

1. Ποιά είναι η συγκεκριμένη πολιτική του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων για την επιτραπέζια ελιά; Σκοπεύετε να άρετε τη σύγχυση που επικρατεί μεταξύ των δύο ονομασιών; Και εάν ναι, με ποιες παρεμβάσεις και πότε;
2. Έχει εξεταστεί η λύση της κατοχύρωσης Προστατευόμενης Γεωγραφικής Ένδειξης (Π.Γ.Ε.) όπως έχει κάνει η περιοχή της Τοσκάνης για το ελαιόλαδό της, αφήνοντας χώρο και για τοπικά Π.Ο.Π. μέσα στα ευρύτερα γεωγραφικά όρια, επιλογή που έχει κάνει πρόσφατα και η Σεβίλλη με τις ποικιλίες επιτραπέζιας ελιάς "gordal" και "manzanilla" καταθέτοντας αντίστοιχο φάκελο στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή;
3. Ποια μέτρα θα λάβετε για την αντιμετώπιση της μείωσης των εξαγωγών λόγω των διαδοχικών ακυρώσεων εμπορικών συνεργασιών που προέκυψαν από την Ιταλία, Γαλλία, Δανία κ.λπ. μετά την αυστηροποίηση της εφαρμογής του σχετικού πλαισίου από την Ευρωπαϊκή Ένωση;
4. Σκοπεύετε να καλέσετε σε διαβούλευση παραγωγούς, εμπόρους, μεταποιητές, εξαγωγείς αλλά και ειδικούς επιστήμονες προκειμένου να αναλυθούν όλα τα ενδεχόμενα και να βρεθεί μια κοινώς αποδεκτή λύση στο πρόβλημα που έχει δημιουργηθεί προς το συμφέρον της χώρας;

Οι ερωτώντες Βουλευτές

Σπύρος Δανέλλης
Ηρακλείου

Γιώργος Μαυρωτάς
Αττικής